

Golf van moorden op advocaten op de Filippijnen

Ooit waren er minstens 500 mensenrechtenadvocaten werkzaam op de Filippijnen. Volgens de Filippijnse advocaat Edre Olalia, vicepresident van de International Association of People's Lawyers (IAPL) en lid van de organisatie CODAL (Committee for the Defense of Lawyers), telt het land met haar 75 miljoen inwoners nu nog maar een vijftigtal mensenrechtenadvocaten.

De reden hiervoor is grimmig: tegenwoordig is het levensgevaarlijk om op de Filippijnen als advocaat voor mensenrechten op te komen. Olalia, die de maand december in Nederland doorbracht om de situatie op de Filippijnen onder de aandacht te brengen, sprak in restaurant De Waag in Amsterdam met Stichting Advocaten voor Advocaten en Advocaten zonder Grenzen over de benarde positie waarin Filippijnse mensenrechtenadvocaten in zijn land verkeren.

Sinds februari 2005 wordt een golf van moorden gepleegd op advocaten die opkomen voor mensenrechten. Advocate Teresita Vidamo verdedigde als *public defender* cliënten in zaken omtrent landeigendom en arbeidsconflicten. Zij werd op 9 februari doodgeschoten. De mensenrechtenadvocaat Felidito Dacut zou voorzitter worden van de Rechtshulp Commissie van de Geïntegreerde Orde van Advocaten op de Filippijnen, toen hij op 14 maart van dit jaar werd doodgeschoten. Hij hield zich als advocaat op dat moment onder meer bezig met arbeidsconflicten. De politie heeft nog geen enkele verdachte in deze zaak aangehouden.

Ambrosio Matias was raadsman voor boerenorganisaties en werd, evenals zijn rechten studerende zoon Leonard Matias, neergeschoten op 8 mei 2005. Op 1 september werd mensenrechtenactivist en voormalig advocaat Norman Bocar met kogels gedood. Als provinciale toerisme- en milieuambtenaar en prominent lid van verschillende Filippijnse organisaties die voor mensenrechten opkomen, protesteerde hij fel tegen mensenrechtenschendingen gepleegd door het leger.

Vermoedelijk is Bocar vermoord als onderdeel van een campagne van de 8e infanterie divisie van het Filippijnse leger. Deze zou werken met een zwarte lijst van 36 leiders waarop onder meer leden van progressieve organisaties en mensenrechtengroeperingen staan. 'De laatste tijd', vertelt Olalia die zijn pasta nog niet heeft aangeraakt, 'lees ik mijn sms-berichten liever niet meer. Ik ben bang dat er weer slecht nieuws over een vermoorde collega in zal staan.'

Volgens CODAL werden alle de moorden op de andere advocaten uitgevoerd in opdracht van het Filippijnse leger. Opvallend is dat ze allemaal op dezelfde wijze om het leven werden gebracht, namelijk

Edre Olalia

neergeschoten vanaf een motor. Advocaten die op de Filippijnen opkomen voor mensenrechten, worden gekenmerkt als terroristen, communisten of *destabilisators* van het land. Zij zijn hun leven niet langer zeker. Om hun werkzaamheden toch voort te kunnen zetten, hebben de advocaten een zogenaamd *buddy*-systeem opgezet. Ze gaan er niet alleen op uit maar nemen een *buddy* (vaak een paralegal of andere advocaat) mee voor hun veiligheid. Olalia's activiteiten en die van zijn confrères blijken nauwgezet te worden gevolgd: hun kantoren en zelfs hun huizen worden in de gaten gehouden, hun correspondentie gescreend, vermoedelijk door leden van de geheime dienst. Soms wordt Olalia opeens geconfronteerd met informatie die afkomstig is uit vertrouwelijke correspondentie tussen hem en een van zijn cliënten.

Niet alleen advocaten, ook andere juristen, journalisten en leden van religieuze organisaties die voor mensenrechten opkomen op de Filippijnen hebben hun streven naar een vreedzamer samenleving met hun leven moeten bekopen. De regering van President Arroyo heeft zich nog niet uitgesproken tegen de hetze die met name door het leger wordt gevoerd. Zo lijkt het leger een vrijbrief te hebben gekregen om de advocaten en anderen strafeloos te brandmerken en te vermoorden.

Stichting Advocaten voor Advocaten moedigt u namens Edre Olalia aan om de Filippijnse autoriteiten een brief te sturen om uw verantwoordiging over de huidige situatie te uiten. Door middel van internationale druk, hoopt Olalia, kunnen advocaten beschermd worden tegen de willekeurige behandeling door Filippijnse politici en het leger, en kan er wellicht verbetering in de situatie komen. CODAL bereidt in samenwerking met onder meer Stichting Advocaten voor Advocaten en Advocaten zonder Grenzen een internationale fact-finding missie door vooraanstaande juristen en advocaten naar de Filippijnen voor. Om dit te kunnen realiseren, is uw (financiële) steun onontbeerlijk. Aan het einde van ons gesprek in De Waag, is Edres maaltijd nog steeds onaangeroerd. Zijn pasta gaat mee in een plastic tasje. De twee mobiele telefoons die voor hem liggen zijn – gelukkig – niet gegaan.

Voor meer informatie, zoals adressen van Filippijnse autoriteiten en een voorbeeldbrief, kunt u contact opnemen met mr. Geranne Lautenbach en mr. Jarinde Temminck Tuinstra, info@advocatenvooradvocaten.nl. Meer informatie over Stichting Advocaten voor Advocaten vind u op www.advocatenvooradvocaten.nl. Uw donaties blijven welkom op ABN-bankrek. nr. 489 938 655, ten name van Stichting Advocaten voor Advocaten, Amsterdam.